

Kemikaaliturvallisuuslain päivittäminen turvauhkien osalta

Mirva Ojala
Hankepäällikkö
TEM/TTM/YLA

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sisältö

- **Keskeiset muutokset**
  - Taustaa
  - Aikataulu
- **Muita muutoksia**
- **Vaikutusten arvioinnit**
  - Toiminnanharjoittajakysely
  - Viranomaisten resurssiarviot
- **Turvauhka-asetuksen valmistelu**
  - Omavalvontatyökalu

Kemikaaliturvallisuuslaki muuttuu -taas

- **390/2005; 14 muutosta**
- **Turvauhkehanke aloitettu jo vuonna 2017**
  - Työryhmiä, lausuntoja ja työpajoja; digitalisaatio
- **Hallituksen esitys eduskunnan käsittelyyn syyskuussa 2022**
  - Voimaan 2023; siirtymäaikoja
  - Uusi turvauhka-asetus
  - Turvallisuusvaatimusasetuksen päivitys 856/2012
  - Valvonta-asetuksen päivitys 685/2015
- **Osa kansallista CBRNE-strategiaa (chemical, biological, radiological, nuclear weapon and explosives)**
- **Riippuvuudet muista esityksistä**
  - Turvallisuusselvityslaki

Keskeiset muutokset

- **Soveltamisalaan lisätään turvauhat**

- Turvauhalla tarkoitetaan sellaisen laissa rangaistavaksi säädetyn toiminnan uhkaa, jonka tarkoituksena on välitön tai välillinen kemikaali- tai räjähdeturvallisuuden tai yleisen turvallisuuden vaarantaminen.
- Teosta aiheutuvat henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot voivat olla onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja vastaavia, mutta varautumistoimet voivat erota toisistaan.
- Teon tosiasiallinen ja ennakoitavissa oleva vaikutus on kemikaaliturvallisuuden vaarantuminen.

- **Toiminnanharjoittajan tulee varautua fyysisiin ja kyberuhkiin**

- Vaatimustaso määräytyy riskiperusteisesti; työkalu riskin määrittämiseksi
  - Kemikaalin vaarallisuus, kemikaalin määrä, käyttökohde, sijainti
  - Kaasut ja kaasunmuodostus
- Suuronnettomuusvaaran aiheuttaville laitoksille täydet vaatimukset
  - Tapahtumat paikan päällä
- Muiden laajamittaisten kohteiden vaatimukset todennäköisesti kevyemmät
- Vähäisille kohteille joitakin vaatimuksia
  - Kemikaalivarkaudet mahdollisesti suurin uhka
- ***Osalle kohteita ei aiheuta toimenpiteitä***

Keskeiset muutokset kemikaaliturvallisuuslakiin

- Turvauhkiin varaudutaan riskin todennäköisyys huomioiden
- Turvauhkiin varautuminen tulee vastuuttaa ja huomioida organisaation kaikilla tasoilla
- Suojataan automaatio- ja ohjausjärjestelmät ulkopuoliselta vaikuttamiselta ja varaudutaan myös toipumiseen
- Turvauhan toteutuessa leviäminen on estettävä ja vaikutukset rajattava
- Rakenteet suojataan tahalliselta vahingoittamiselta ja asiattomien kulku estetään alueelle ja alueen sisällä kriittisiin kohteisiin
- Pelastusviranomainen suorittaa vain fyysiseen turvallisuuteen liittyviä valvontoja
- Tiedottamisessa ja muussa tietojen jaossa huomioidaan turvauhat
- Ilmoitusvelvollisuus Tukesille toteutuneesta turvauhasta ja vaaratilanteesta
- Tuotantolaitoksen toimintaa voidaan rajoittaa jos varautuminen laiminlyödään
- Asiantuntija-apu; poliisi, tull, RAJA, KTK ja HVK
- Tuodaan etävalvomot säädösten piiriin

Muutosehdotus turvallisuusselvityslakiin 726/2014

1. Hakijan on rajoitettava teknisin ja muin toimenpitein pääsyä suojattaviin tietoihin sekä huolehdittava toimitilojen ja tietojärjestelmien suojaamisesta ja ryhdyttävä muihin asianmukaisiin toimenpiteisiin tietoturvallisuuden sekä muiden turvallisuusjärjestelyjen toteuttamiseksi.
2. Suppea henkilöturvallisuusselvitys: Mahdollista tehdä jo nyt tietyin ehdoin.

Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys: Henkilöstä, joilla on pääsy kriittisiin tietojärjestelmiin pääkäyttäjänä tai muutoin pystyy vahingoittamaan keskeisten tieto-, ohjaus- tai valvontajärjestelmien toimivuutta, niiden tietoturvallisuutta tai pääsee vaikuttamaan muihin menettelyihin, joilla estetään onnettomuuksien ja turvauhkien toteutuminen tai rajoitetaan niiden vaikutuksia. Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys olisi mahdollista tehdä myös henkilöistä, joilla on pääsy tiettyjen vaarallisten kemikaalien varastoihin.

- Säädös ei ole toiminnanharjoittajaa velvoittavassa muodossa.

Muutokset turvallisuusvaatimusasetukseen 856/2012

- **3 § Määritelmät**
  - Valvomon määritelmä on tarpeen päivittää
- **41 § Valvomo**
  - Paikkasidonnaisuus puretaan
- ....

Muutokset valvonta-asetukseen 685/2015

- **8 § Laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupahakemus**
  - Jos toiminnanharjoittaja katsoo, että hakemuksessa tai hakemuksen liitteenä on julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä tietoja, tulee salassa pidettävät asiakirjat yksilöidä ja salassapidon peruste mainita. Salassa pidettävät tiedot on esitettävä erillisessä liitteessä, jos se on mahdollista.
- **Liite I, osa I, jakso "O" – MUUT VAARAT**
  - Mahdollisesti poistetaan

Hengitysteitä herkistävä, kategoria 1 ja alakategoria 1A tai 1B Sukusolujen perimää vaurioittava, kategoria 1A, 1B tai 2 Syöpää aiheuttava, kategoria 1 tai 2 Lisääntymiselle vaarallinen, kategoria 1A, 1B tai 2 Elinkohtainen myrkyllisyys kerta-altistumisessa, kategoria 2 Elinkohtainen myrkyllisyys toistuvassa altistumisessa, kategoria 1 tai 2 Aspiraatiovaara, kategoria 1	10	1 000
Välitön myrkyllisyys, kaikki altistumistiet, kategoria 4 Ihoa syövyttävä/-ärsyttävä, kategoria 2 Vakava silmävaurio /silmä-ärsytys, kategoria 2 Ihoa herkistävä, kategoria 1 ja alakategoria 1A tai 1B Elinkohtainen myrkyllisyys kerta-altistumisessa, kategoria 3	10	1 00 0

Vaikutusten arvioinnit

- **Pelastuslaitokset**

- Hyvä käsitys turvauhista
- Haasteita resursoinnissa
- Koulutustarpeet

- **Toiminnanharjoittajat**

- Varautuminen suurimmalla osalla hyvin pitkällä
- Tunnistetut uhkat; varkaudet, aktivismi, omaan henkilökuntaan liittyvät haasteet, kyberhyökkäykset
- Viranomaisten henkilöturvallisuusselvitykset
- Kustannukset

Turvauhka-asetuksen alustava sisältö

- **Soveltamisalan rajaukset**
  - Alhaisen riskiluvun kohteet
- **Määritelmiä**
- **Yleisperiaatteita**
- **Vastuuhenkilö ja henkilöstön osaaminen**
- **Automaatio- ja ohjausjärjestelmän ”suojaaminen”**
- **Poikkeusten myöntäminen**
- **Voimaan tulo ja siirtymäsäännökset**
- **Omavalvontatyökalu**
- **Turvasuunnitelman sisältö**
  - Uhkien tunnistaminen ja riskien arvioiminen; kemikaalit, sijainti, turvauhan havainnointi...
  - Ratkaisut